

Generálny sekretariát Biskupskej synody

Návrhy na liturgické slávenie otvorenia synody v miestnych cirkvách

Nedeľa, 17. október 2021

Slávenie otvorenia synody dňa 17. októbra vo všetkých diecézach môže byť vo forme slávania eucharistie, ale môže mať aj inú formu: liturgia slova, púť, modlitbová bohoslužba, atď. Tento dokument obsahuje:

1. Ciele liturgického slávania, ktorým sa otvorí diecézna fáza synodálneho procesu;
2. Všeobecné námety a návrhy na slávenie otvorenia;
3. Modlitba synody *Adsumus Sancte Spiritus*
4. Návrh formulárov, ktoré sa majú použiť pri eucharistickom slávení;
5. Návrh liturgie slova;
6. Návrh na procesiu počas liturgie a/alebo púte;
7. Ďalší návrh na modlitby veriacich;
8. Návrh na požehnanie.

1. Ciele liturgického slávania na otvorenie diecéznej fázy synodálneho procesu

- Upriamiť pozornosť na **Božie slovo** a **slávnostne intronizovať Božie slovo** v procesii, ako pri otváraní každého koncilu alebo synody.
- Vzývať **Ducha Svätého**, aby viedol diecéznu fázu synodálneho procesu.
- **Zveriť synodálny proces Bohu**, na materinský príhovor **Panny Márie, Kráľovnej apoštolov a Matky Cirkvi**.
- **Sláviť začiatok synodálneho procesu** v jednote so **všetkými miestnymi cirkvami** na celom svete.
- **Zhromaždiť** zástupcov **Božieho ľudu** v diecéze **v duchu spoločenstva**.
- **Inšpirovať k spoluúčasti** na diecéznej fáze synodálneho procesu.
- Byť **vyslaný ako misijná Cirkev** na pútnickú cestu synodálneho kráčania.

2. Všeobecné námety a návrhy k sláveniu na otvorenie

- Na zdôraznenie **dôležitosti Ducha Svätého**, ústrednej úlohy **Turíc** v živote Cirkvi, a **pneumatologického** aspektu synodálneho procesu navrhujeme, aby sa táto liturgia inšpirovala **Turíchnou vigíliou**. Môže sa sláviť **votívna omša o Duchu Svätom** a môže byť tiež vzývanie Ducha Svätého spevom *Veni Creator Spiritus*. Aby sa zvýraznilo otvorenie synody, môže sa použiť modlitba *Adsumus Sanctae Spiritus*, ktorou sa vyprosuje vedenie a inšpirácia Ducha Svätého pre diecézu a celú Cirkev.
- Možno tiež zachovať chvíle **spoločnej modlitby** alebo **spoločného ticha**; sú to užitočné spôsoby, ako byť vnímavý na hlas Ducha Svätého spoločne.
- Na sprevádzanie dvojročnej cesty synodálneho procesu možno použiť **obraz** alebo **ikonu** z Tradície Cirkvi (napr. Obraz Zoslania Ducha Svätého na Turíce, Obraz zobrazujúci Ježiša ako sprevádza učeníkov na ceste do Emáuz).
- Možno tiež použiť **symbolické obrazy a úkony** na vyjadrenie **jednoty v rozmanitosti Kristovho tela**. Hlavným bodom synody je **spoločné kráčanie**, do ktorého sú zapojení všetci veriaci a všetci služobníci Cirkvi.
- Na konci liturgie sa môžu použiť **symbolické gestá**, aby sa zhromaždenie vydalo na synodálnu cestu **spoločného kráčania, putovania jedni s druhými pod vedením Ducha Svätého**.
- **Je dôležité zdôrazniť tri kľúčové prvky tejto synody: spoločenstvo, spoluúčasť a misia.**
 - ➔ Aby sme zdôraznili **spoločenstvo**, medzi kľúčové posolstvá, ktoré majú byť odovzdané, patria: „Sme roztrúsení po celej našej diecéze, ale Boh nás spája v jeden celok“; Cieľom nie je to, aby sme boli všetci rovnakí, ale aby sme spoločne kráčali napred, zdieľali spoločnú cestu a osvojovali si našu rôznorodosť“; „Spoločenstvo a jednota, ktoré Boh buduje medzi nami, je silnejšie než akékoľvek rozdelenia“; Uprostred našich mnohých rozdielov nás ako časti Kristovho tela spája náš spoločný krst“. Aby vyniklo spoločenstvo na rôznych úrovniach miestnej cirkvi, **možno zvýrazniť farnosti, hnutia a rozličné spoločenstvá z celej diecézy**.
 - ➔ Aby sme zdôraznili **spoluúčasť**, **veriaci laici by mali zohrávať aktívnu úlohu** v liturgii. Treba sa usilovať aj o zapojenie tých, ktorí môžu byť niekedy vylúčení, vrátane príslušníkov iných kresťanských denominácií a iných náboženstiev, ľudí poznačených chudobou a marginalizáciou, ľudí so zdravotným postihnutím, mladých ľudí, žien, atď.
 - ➔ Na zdôraznenie **misie** možno vyzdvihnúť mnohé dary a charizmy Božieho ľudu v diecéze. Kľúčové posolstvá, ktoré treba odovzdať sú: „Každý kresťan má dôležitú úlohu v misii Cirkvi“; „Všetci pokrstení sú živými kameňmi pri budovaní Kristovho tela“; „Nikto nie je vylúčený z radosti evanjelia“; „Laici majú osobitnú misiu svedčiť o evanjeliu vo všetkých častiach ľudskej spoločnosti“; „Ako Ježišovi učeníci sme kvasom uprostred ľudstva, aby Božie kráľovstvo povstalo na celom svete“.
- Po slávnostnom otvorení v Ríme, dňa 10. októbra 2021
 - ➔ **Medzi otváracím ceremoniálom v Ríme a otváracím ceremoniálom v miestnych cirkvách (17. októbra 2021) je 7 dní.** V rámci duchovnej prípravy na otvorenie synody v každej miestnej cirkvi vás pozývame využiť tento čas ako **7 dní modlitby na konkrétne úmysly súvisiace so synodou**.

3. Modlitba synody: *Adsumus Sancte Spiritus*

Táto modlitba sa môže používať počas celej diecéznej fázy synodálneho procesu. Rovnako ju možno začleniť do liturgického slávenia na otvorenie synody v miestnych cirkvách 17. októbra. Táto modlitba sa pripisuje sv. Izidorovi Sevilskému (560-636), a tradične sa používa na konciloch a synodách už po stáročia. Nižšie uvedená verzia tejto modlitby bola osobitne upravená pre synodálnu cestu Cirkvi pre roky 2021 až 2023.

Sme tu pred Tebou, Duch Svätý:
zišli sme sa v Tvojom mene.
Ty si náš pravý radca.
Príď k nám,
stoj pri nás,
vstúp do našich srdc.
Pouč nás, kam máme ísť,
a ukáž nám cestu, po ktorej treba kráčať.
Nedovoľ, aby sme my, slabí a hriešni,
spôsobili neporiadok.
Nech nás nezvedie nevedomosť.
Daj nám dar rozlišovania,
nech nie sme zaujatí kvôli predsudkom
a falošným ľudským ohľadom.
Veď nás k jednote,
aby sme nezišli z cesty pravdy a spravodlivosti,
ale napredovali na púti do večného života.
O to prosíme Teba,
ktorý pôsobíš vo všetkých časoch a na všetkých miestach,
v spoločenstve s Otcom i Synom,
na veky vekov. Amen.

4. Návrh, aký formulár použiť pri eucharistickom slávení

Ak sa miestne cirkvi rozhodnú začať synodálny proces slávením eucharistie, môžu použiť jeden z nasledujúcich formulárov:

- *Votívna omša o Duchu Svätom*
ALEBO
- *Omše a modlitby za rozličné potreby*
 - I. *Za Svätú Cirkev*
 - *Formulár A: Za Cirkev*
 - *Formulár E: Za miestne cirkevné spoločenstvo*
 - ALEBO**
 - 5. *Za koncil alebo synodu*

Oratio universalis:

Výzva kňaza

Bratia a sestry, keď túžobne očakávame príchod nášho Pána Ježiša Krista, úprimne vzývajme jeho milosrdenstvo, aby tak, ako pri svojom prvom príchode hlásal blahozešť chudobným a uzdravoval skrúsených srdcom, aj v našich časoch priniesol spásu všetkým núdnym.¹

Spoločná modlitba veriacich

1. Za svätú Božiu Cirkev: aby bola pre všetky národy svetlom a sviatosťou spásy a kráčala so všetkými ľuďmi do Božieho kráľovstva.²
2. Za nášho pápeža Františka, nášho biskupa **M.** i za všetok Boží ľud **M.** diecézy: aby nám slávenie tejto synody pomohlo rozlišovať, čo je Božia vôľa a verne to uskutočňovať.³
3. Za verejných predstaviteľov:
aby sa vždy usilovali o spoločné dobro a konali spravodlivo a čestne.
4. Za chorých, opustených, utláčaných a trpiacich:
aby sme ich nevyčleňovali, ale aby sme si ich vážili a starali sa o nich ako o Kristovu tvár v trpiacom svete.
5. Za nás, tu zhromaždených:
aby nás tento synodálny proces mohol viesť čím hlbšie do spoločenstva Cirkvi, posilnil našu spoluúčasť na nej a uschopnil nás k misii.⁴

Modlitba kňaza

Bože, naša útecha a sila,
vypočuj zbožné prosby svojej Cirkvi,
veď si pôvodca zbožnosti
a daj, aby sme dosiahli to,
o čo s vierou prosíme.
Skrze Krista, nášho Pána.⁵

¹ Porov. *Rímsky misál*, Dodatok V, č. 3.

² Porov. *Kolekta*, *Formulár Za Cirkev*, A.

³ Porov. *Modlitba nad obetnými darmi*, *Formulár Za koncil alebo synodu*.

⁴ Porov. *Názov synodálneho procesu*.

⁵ Porov. *Rímsky misál*, Dodatok V, č. 1.

5. Návrh štruktúry Liturgie slova

Začiatok pri baptistériu

Úvodný spev
Znak kríža
Pozdravenie ľudu
Uvedenie do slávenia
Obnova krstných sľubov
Asperges (Pokropenie ľudu)

Začiatok procesie do kostola

Na začiatku procesie sa nesie evanjeliár
Procesiový spev – Litánie k svätým
Za evanjeliárom sa v procesii nesie ikona; spieva sa
procesiový hymnus

Evanjeliár sa úctivo položí na oltár a mariánska ikona sa umiestni blízko oltára.

Kolekta

Ohlasovanie Božieho slova

Prvé čítanie: *Sk* 10, 1-48; alebo *Sk* 2, 1-11
Responzóriový žalm: *Ž* 104, 1. 24. 29-30. 31. 34; alebo *Ž* 33.10-15
Druhé čítanie: *Gal* 5, 1-24; alebo *1 Kor* 12, 4-11; alebo *1 Kor* 12, 12-26; alebo *1 Kor* 12, 27-31
Zvolanie pred čítaním evanjelia
Evanjelium: *Lk* 24, 13-35; alebo *Mt* 5, 13-16; alebo *Jn* 16, 12-15; alebo *Lk* 8, 4-15; alebo *Lk* 8, 16-18a.19-21
Homília

Po homílii nasleduje chvíľa tichej modlitby.

Ozveny na Božie slovo

Tu môžu odznieť krátke svedectvá rôznych členov Božieho ľudu. Po každom svedectve sa prinesie svieca pred mariánsku ikonu. Medzi jednotlivými svedectvami sa môže zaspievať krátky kánon k Duchu Svätému. Možno tiež spievať spev *Veni Creator Spiritus* a predniesť modlitbu *Adsumus Sancte Spiritus*. Po svedectvách a vzývaní Ducha Svätého nasledujú Modlitby veriacich a po nich Modlitba Pána (*Otče náš*). Namiesto svedectiev sa tiež môže nechať krátky čas na modlitbové zdieľanie [ozveny] na ohlasované Božie slovo, a to v malých skupinkách po 2-5 osôb.

Záver

Požehnanie

Odovzdanie znaku misie, ktorý symbolizuje začiatok synody

Prepustenie ľudu

Každá farnosť/komunita (alebo jej zástupcovia), po prijatí znaku poslania synody, pristúpi k mariánskej ikone a vezme sviecu, ktorú potom farnosť/komunita zapáli počas synodálnej cesty.

6. Návrh procesie počas liturgie a/alebo púte

- Je vhodné zorganizovať **procesiu**, ktorá bude predstavovať **cestu**, ako **východiskový bod synodálneho procesu**.
 - Procesia môže byť **ku krstiteľnici** ako **pripomienka nášho spoločného krstu**, ktorý nás všetkých spája ako Božie deti povolané k svätosti.
 - Procesia môže zahŕňať **obnovu krstných sľubov** a **Litánie k svätým**.
- Zorganizovanie **púte** na dôležité pútnické miesto v diecéze symbolicky predstavuje nastúpenie na cestu **spoločného kráčania** v rámci synodálneho procesu. Púť môže byť sprevádzaná liturgiou slova alebo slávením eucharistie.

7. Iný návrh pre Modlitby veriacich

Modlitba inšpirovaná 10 tematickými okruhmi *Prípravného dokumentu* (b. 30).

Za Cirkev – Aby sme mohli kráčať ako spoločníci, bok po boku po tej iste ceste.

Prosme Pána.

R/. Pane vyslyš nás.

Za sluch otvorený na počúvanie – Aby naše srdcia a mysle boli otvorené na počúvanie bez predsudkov.

Prosme Pána.

R/. Pane vyslyš nás.

Za dar vyjadriť sa – Aby sme sa na tejto synodálnej ceste odhodlali hovoriť s odvahou a *parresiou*⁶, slobodne, pravdivo a s láskou.

Prosme Pána.

R/. Pane vyslyš nás.

Za Cirkev, ktorá slávi – Aby naša spoločná cesta v nasledujúcich mesiacoch bola založená na spoločnom počúvaní Božieho slova a slávení eucharistie v spoločenstve Božieho ľudu.

Prosme Pána.

R/. Pane, vyslyš nás.

Za našu účasť na Kristovom poslaní – aby sme prostredníctvom našej synodálnej cesty rástli v spoločnej zodpovednosti za misiu, ktorá nám bola zverená.

Prosme Pána.

R/. Pane vyslyš nás.

Za pravdivý dialóg v Cirkvi a spoločnosti – Aby sme kráčajúc cestou vytrvalosti, trpezlivosti a vzájomného porozumenia boli pozorní voči skúsenosti ľudí a národov.

Prosme Pána.

R/. Pane vyslyš nás.

Za jednotu kresťanov – Aby dialóg medzi kresťanmi z odlišných denominácií, ktorých spája jeden krst, mohol zažiť novým jasom na tejto synodálnej ceste.

Prosme Pána.

R/. Pane, vyslyš nás.

Za uplatňovanie autority a spoluúčasti Božieho ľudu – Aby synodálne korene Cirkvi priniesli ovocie cez nové spôsoby ako slúžiť jeden druhému na všetkých úrovniach Kristovho tela.

Prosme Pána.

R/. Pane, vyslyš nás.

Za naše rozlišovanie, aby ho viedol Duch Svätý – Aby všetky rozhodnutia, prijaté na tejto synodálnej ceste, boli rozpoznané pomocou konsenzu, ktorý vychádza z našej spoločnej poslušnosti voči Duchu Svätému.

Prosme Pána.

R/. Pane, vyslyš nás.

Za spiritualitu spoločného putovania – Aby sme sa skrze skúsenosť tejto synodálnej cesty formovali ako Kristovi učeníci, ako rodiny, ako spoločenstvá a ako ľudské bytosti.

Prosme Pána.

R/. Pane, vyslyš nás.

⁶ Biblický termín „parresía“ (porov. *Sk* 4, 13, *Ef* 3, 12; *Hebr* 3, 6) možno z pastoračných dôvodov nahradiť výrazmi ako „smelo“, „otvorene“, „nebojácne“.

8. Návrh požehnania

Sme Kristovým telom a každý z nás je časťou tohto Tela. Vás, ktorí ste Jeho ľuďom, nech Pán zachová v jednote svojej lásky, aby svet uveril!

Zbor a zhromaždenie odpovedajú: AMEN! AMEN! AMEN!

Všetci sme povolani k svätosti! Vy, rehoľníci, veriaci laici a celý Boží ľud, povzbudzujte sa navzájom, aby ste žili podľa svetla evanjelia!

Zbor a zhromaždenie odpovedajú: AMEN! AMEN! AMEN!

Kristovo telo sa skladá z rozličných chariziem a služieb. Vy, diakoni, kňazi, biskupi⁷ a všetci služobníci Božieho ľudu, nech vás Pán zachová vo vernosti a radosti v službe misie Cirkvi!

Zbor a zhromaždenie odpovedajú: AMEN! AMEN! AMEN!

Nech vás žehná Všemohúci Boh, Otec (✠) i Syn (✠) i Duch (✠) Svätý.

Zbor a zhromaždenie odpovedajú: AMEN! AMEN! AMEN!

⁷ „Biskup” – možno vynechať, ak jediný biskup, ktorý je prítomný, je ten, ktorý udeľuje požehnanie.